

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XVIII. De Confessis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

TITULUS XVII.

De Sequestratione possessionum & fructuum.

SUMMARIUM.

- 1. Sequestratio regulariter prohibita.
- 2. Sequester quis dicatur.
- 3. Res sequestrata possessio an transeat in sequestrum?

EX eo, quod lite pendente nihil sit innovandum, sequitur, sequestrationem possessionis & fructuum regulariter esse inhibitam, *l. unica C. De prohib. sequestrat. pec.* Continet enim innovationem, & est instar spoliationis; cum sit rei litigiosa à possessore separatio, & in manus tertiæ securitatis ergo, depositio, *l. licet. 17. D. Depositi.* Quod accipiendum non de voluntaria sequestratione; a enim cum fiat partium consensu, nihil vitii habet sed de necessaria & judiciali, quæ fit auctoritate Judicis, parte inrita ideoque odiosa & prohibita, *d. l. un.* Nisi aliud causa suaserit, veluti si dissipet possessor fructus, *c. 2. & 3. h. 2.* si rem mobilem possidens de fuga sit suspectus, aut rei translatione, cujus difficultas futura sit recuperatio, aliisve casibus, de quibus *Gloss. fin. d. c. 2. h. 1.* * Sequester dicitur, apud quem res controversa deponitur; ita dicitur, quod ejus fidem utraque pars vel iudex sequatur, *l. Sequester 110. D. De verb. signif.*

Quæritur est, An possessio rei sequestrata transeat in sequestrum? R. Id aliquos admittere in ea, quæ est voluntaria, non etiam in necessaria; ex ratione, quod actus voluntarius sit potentior necessario. Verius tamen neutri transire possessionem, nisi hoc sit actum, *l. Interesse 39. D. De acquir. possess.* secundum quam accipienda *d. l. licet D. depositi.* Facit ratio, quod nunquam transeat possessio per traditionem sine titulo, quæ alias censetur potius facta custodiæ causâ, *l. Propriè D. eod.* Non est autem sequestratio titulus sufficiens. Facit etiam, quod non sit verisimile possessorem commodum possessionis velle amittere. Vid. *Zibarel. ad Clem. 1. nu. 25. h. 1. Cora. 3. Miscell. c. 2. nu. 11. & seqq. & dicta ad tit. D. Depositi nu. 55.* An præbendas conferat sequester, dicitur infra, *tit. De præbendis.*

TITULUS XVIII.

De Confessis.

SUMMARIUM.

- 1. 8. confessæ habentur pro veritate, & confessus pro iudicato.
- 2. Confessus de se non interrogandus de socio.
- 3. Confessio debet fieri præsentem ad versario, & ex certa causa.
- 4. Debet esse certa & absque errore.
- 5. Faciendus super re principali.
- 6. Confessio percuratoris an præjudicet domino.
- 7. Confessio an revocari possit?
- 9. Ad confessionem an requiratur sententia?
- 10. Confessio in criminalibus quid operetur.
- 11. Confessio extrajudicialis qualiter probet?
- 12. Confessio liberatoria quid operetur, parte absente.
- 13. Confessio extrajudicialis geminata an plene probet?

Definitio, quæ circa causam incidere soleat, venit ad principalem intentionem libello contentam: quæ probanda ab auctore, nisi per rei confessionem (de qua ideo præmittitur) relevetur ab onere probandi.

Confessio alia est judicialis, quæ fit in iudicio, alia Extrajudicialis. Illius effectus est, quod confessæ habeantur pro veritate, quoad ipsum confitentem, eumque faciat pro iudicato haberi, *c. 2. h. 1. l. 1. C. eod.* quasi damnatum sua sententia. *l. 1. 3. D. eod.* cum nemo præsumatur contra se temerè confiteri, Dico, quoad confitentem: quia alii per alium non præjudicatur confitendo, *l. Non debet, 74. D. De reg. juris;* nisi causam à confitente habeat, quia videretur causa confitentem concernere, ² Quo modo socius criminis, de se confessus, super aliorum conscientis non est interrogandus, nisi in crimine excepto, uti Majestatis, *c. 1. h. 2.* Nec confessus audiendus super aliis, quod res ea periculo non vacet, ut patet *ex l. fin. Cod. De accusat.* cum posset aliquis alienam salutem in dubium deducere, de sua desperans. Si tamen socius infamiâ laboret, ei injungenda purgatio, *d. c. 1. in fine.* Et hoc quoad judicialem factam coram iudice com-

TITU.

petentes; nam alias non excederet vires extrajudicialis, quæ plenè non probat.

Fiat præfente adversario, ejusve procuratore,

- 3 *l. Certum 6. §. si quis absente h. r.* quia ut iudicatum non tenet, nisi inter præfentes, ita nec confessio, *l. De unoquoque 47. D. De re iudic.* Vide Telsaur. *Decis. 109. Gabriel lib. 1. Commun. Opin. tit. De confessis concl. 3.* Fiat & ex certa causa, quod alias non videatur facta ex certa scientia, sed ex abrupto potius. Felin. in *c. Si cautio. n. 10. inf. De fide instr.* Unde etiã volunt causam habeat abjectam. Sit profecta à majore xxv. annis, sanæ mentis. Minori lætio salva est restitutio, *d. l. 6. §. penult.* Ejus qui mente caret, confessio nulla est; uti pupilli citra auctoritatem tutoris. * Sit quoque certa; iudicatum enim debet esse certum. Unde reus urgendus, ut certum confiteatur. Absit error, saltem facticum non fatetur, qui errat, *l. 2. §. pen. D. h. t.* Nihil faciente juramento, quod sequitur naturam actus, Error juris non videtur excusare confitentem, *d. l. 2.* quod non sit iustus, secundum eã, quæ trã iunetur, *tit. D. §. Cod. De juris & facti ignor.* saltem quoad iuratum captivum: aliud in damno vitando. * Sit super re principali, non etiam super uno ex pluribus articulis, quos solet actor ponere, ut explicat Glossa in *c. 1. eod. in 6.* Neque enim relevatur ab onere probandi actor, nisi quoad ea, quæ confessus est reus.

- 6 Ubi quaeri solet, An procuratoris confessio præjudicet domino? R. Possè videri non præjudicare, ne alteri per alterum adferatur iniqui conditio, *l. Si sine 9. §. si defensor D. De interrog. inf. & melior tex. in d. l. Certum 6. §. sed an D. h. t.* ubi nos sufficit procuratoris tutoris fatenti; ex ratione, quod viderentur donare, perdere rem domini. Et hoc volunt communitè, quando voluntariè confitetur; si enim per viam contentiosæ jurisdictionis, dicunt communiter præjudicari domino per confessionem procuratoris, quod est necessitate officii debeat respondere ad exhibitas partis adversæ positiones: pro qua sententia esse, *fin. h. t.* ubi confessio æconomî nocet, si ante finitum negotium non doceatur error. Eodem facit, quod sententia contra procuratorem lata noceat domino, *l. Plautius 61. D. De procurat.* Ut & contumacia procuratoris domino, si sciens eam non purgaverit, adferat

præjudicium, *c. 1. in fine sup. tit. 6. Abbas in d. 2. nu. 29. Specul. De confessionib. §. Postremo n. 2. Jos. Ludovicus Decis. Lucen. §. n. 30.*

Alia est quaestio, An revocari confessio possit? R. Si acceptata fuerit à parte, & intermedium intercesserit, & præcipuè si geminatum non possè revocari, quod geminatio factæ præsumi confessionem fuisse deliberatam: ut prætextu erroris aut allegatæ falsitatis revocari eam nolit Roman. *Consil. 134. per l. Omissas Cod. De plus petit.* Possè tamen videri, nulli impedire geminationem, quin revocari possit, probato errore, quem geminatio non claudit. Et quamvis faciat præsumi pro confessione, ea tamen præsumptio est iuristratum, non etiam juris & de iure, non excludens probationem in contrarium. Quo facti, quod dictum, *D. De pallis*, pacta etiam geminata actionem non producere, propter quod geminatio non faciat cessare levitatem. Et hoc, si sit confessio ipsius partis, si re vocati ejus, procuratorisve, ne quis nihil debens, aut insons damnetur. Quo facti, quod habet Ant. Gabriel 1. *Commun. Opin. tit. De confessis concl. 5.* æquius esse, possè revocari confessionem deliberatè factam, si de errore probetur. Ita in *l. Error 19. C. De juris & facti ignor.* etiam si jurata fuerit: nam qui errat perjurus de ci nequit, *can. Homines xxii. q. 2.*

Hæc de judiciali confessione, cuius effectum diximus esse, quod faciat confitentem haberi pro iudicato, id est confessionem habere vim iudicati, *l. 1. D. h. t.* ut nullæ dicantur esse partes iudicantis in confessum, *l. Proinde 25. in fine D. A. L. Aquil.*

An ergo non requiritur sententia? R. Judiciali confessionem omnino requirere sententiam, ut patet ex *l. 3. D. eod. tit.* Iudicium enim semel cooptum sententia derimendum, & Iudex super re; de qua cognovit, pronuntiare debet, *l. De quare 74. D. De re iudic.* Nec facit, quod confessus pro iudicato habeatur hoc enim ideo tantum, quia non est opus probationibus aut ulteriori inquisitione, quod Uti nec obstat, quod dicitur, nullas esse partes iudicantis in confitentem, cum hoc non excludat condemnationem, iuxta *d. l. 3. §. 1. D. hoc tit.*

10 In criminali negotio confessiones reorum pro exploratis haberi non oportet facinoribus, si nulla alia probatio religionem cognoscens instruat, l. 1. §. *divus* D. de *questionibus*. Possit enim confessio potius ratio vitæ aut desperationis emissæ esse, quam conscientia criminis, d. l. 1. §. *si quis ultro*. Et in hac necessariam esse sententiam, si præcedat confessio litem, si sequatur, verum est, l. 3. D. de *custodia reor*, cum ad probationem etiam ipso jure inflectam nemo teneatur ante sententiam, ut habet receptissima opinio.

11 Ad extrajudicalem quod attinet, ei non adest vis plenæ probationis: ut non faciat haberi prejudicatum conscientem, l. 1. C. h. t. cum non præsumatur facta deliberatè. Semiplenæ tamen probationis loco communiter volunt haberi, si eorum parte fiat, & ab ea acceptetur, quamvis acceptationem non esse necessariam non pauci velint, ut videre est apud Gabriel. d. loco *concl.* 2. & Mascard. de *probat. concl.* 346. Vid. Præses Everardi *Conf.* 131. n. 1. Absente verò parte facta nullas vires habet.

12 Unde quaesitum, An liberatoria confessio quid operetur, parte absente? Resp. Non videri plenè probare, cum non sit nisi confessio extrajudicialis, cui non adest vis plenæ probationis etiam si per duos testes probetur; cum testes non faciant eam judicalem, aut habere majorem vim, sed tantum probentemissam. Præterea hujusmodi confessio continet speciem quamdam donationis, quæ non est firma, antequam acceptata fuerit, ut dicitur infra *tit. de donat.* ante enim liberum est promittenti recedere: ut etiam videatur liberum revocare ejusmodi confessionem Gabriel. d. loco *concl.* 1. num. 23. Tescant. *Decis.* 109. Si tamen confessio talis facta fuerit coram quinque testibus rogatis, fide dignis, effectum habebit & probabit sufficienter, l. *Testium* 18. *Cod. de testib. junct. No. vel. de testib.* 90. §. 2. Jure Canonico. probatam duobus testibus vult præjudicare confidenti, Covarr. ad c. *quamvis* §. 2. §. 4. n. 1. quasi eo jure alteri per alterum acquiri possit; cujus contrarium est verius, ut traditum d. *De verb. oblig.* n. 69. Uti & verius, eo jure non dari actionem ex nudo pacto, ut dictum supra de pactis.

13 Quaesitum & illud, An geminata confessio

extrajudicialis probet plenè? Resp. Hoc plerisque velle; uti & actionem producere, ut videre est apud Gabriel. d. loco *concl.* 3. Marantam p. 6. de *confess.* n. 15. Præf. Everardi d. *conf.* 131. n. 1. vers. *quarto*, propterea quod ejusmodi geminatio faciat eam esse ad instar judicialis. Movetur arg. l. *si mulier* 12. *Cod. Ad S. C. Vellei*, an. ubi mulier post biennium iterato cavens non utitur Vellejano. Facit & pro his textus in l. *Odiosus* *Cod. de plus petit.* atque ita tradit Jason. in l. *Sed si* 11. §. *si cum* n. 4. D. de *jurejur. alios citans*. Possit tamen contrarium videri alicui probabilis argumento eorum, quæ alibi dicta sunt de nudo pacto, illud scilicet geminatum non producere actionem, quòd geminatio non debeat esse loco plenæ probationis, & actione producere, cum nullibi hoc jure probetur, vel loca allegata in alio casu loquantur, scilicet quo quis confessioni suæ vult contravenire, aut exceptionem contra eam proponere, idque ibi certis requisitis. Ut soli geminationi dari nequeat, ut ne quis ex ea conveniatur, cum geminata confessio nihil plus virtutum contineat, quam prima & simplex confessio. Verum communis opinio videtur esse in contrarium, ut & possit videri in praxi sequenda. Gabriel. d. *concl.* 3. Jos. Ludovicus, *decis.* 9. n. 4.

An verò defuncti confessio quid operetur, & quibus ea proferatur, repetere licebit ex dictis ad D. *ead. tit. n. 8. & seqq.*

TITULUS XIX.

De Probationibus.

SUMMARIUM.

1. Probatio quid?
2. Alia est Artificialis, alia Inartificialis.
3. Alia plena, alia semiplena.
4. An alia juris, alia facti?
5. Probandi onus cui incumbat.
6. Probatio faciendâ post litam contestatam.
7. Negans probatione non oneratur.
8. Ordo in probando quis servandus.
9. Probationem quisque secum adferre debet, non desumere ab adversario.
10. Probationis effectus.
11. Probatio semiplena quam fidem præstat.

R 2

Si

petentes; nam alias non excederet vires extrajudicialis, quæ plenè non probat.

3 *Fiat præfente adversario, ejusve procuratore, l. Certum 6. §. si quis absente h. r. quia ut judicatum non tenet, nisi inter præfentes, ita nec confessio, l. De unoquoque 47. D. De re judic. Vide Telsaur. Decis. 109. Gabriel lib. 1. Commun. Opin. tit. De confessis concl. 3. Fiat & ex certa causa, quod alias non videatur facta ex certa scientia, sed ex abrupto potius. Felin. in c. Si cautio. n. 10. inf. De fide instr. Unde etiã volunt causam habeat abjectam. Sit profecta à majore xxv. annis, sanæ mentis. Minori lætio salva est restitutio. d. l. 6. §. penult. Ejus qui mente caret, confessio nulla est; uti pupilli citra auctoritatem tutoris. * Sit quoque certa; judicatum enim debet esse certum. Unde reus urgendus, ut certum confiteatur. Absit error, saltem facticum non fatetur, qui errat, l. 2. §. pen. D. h. t. Nihil faciente juramento, quod sequitur naturam actus, Error juris non videtur excusare confitentem, d. l. 2. quod non sit iustus, secundum eã, quæ trã junctur, tit. D. §. Cod. De juris & facti ignor. saltem quoad iurum captandum: aliud in damno vitando. * Sit super re principali, non etiam super uno ex pluribus articulis, quos solet actor ponere, ut explicat Glossa in c. 1. eod. in 6. Neque enim relevatur ab onere probandi actor, nisi quoad ea, quæ confessus est reus.*

6 *Ubi quæri solet, An procuratoris confessio præjudicet domino? R. Possè videri non præjudicare, ne alteri per alterum adferatur iniqui conditio, l. Si sine 9. §. si defensor D. De interrog. inf. & melior tex. in d. l. Certum 6. §. sed an D. h. t. ubi nos sufficit procuratoris tutoris fatenti; ex ratione, quod viderentur donare, perdere rem domini. Et hoc volunt communiter, quando voluntariè confitetur; si enim per viam contentiosæ jurisdictionis, dicunt communiter præjudicari domino per confessionem procuratoris, quod est necessitate officii debeat respondere ad exhibitas partis adversæ positiones: pro qua sententia estc. fin. h. t. ubi confessio œconomî nocet, si ante finitum negotium non doceatur error. Eodem facit, quod sententia contra procuratorem lata noceat domino, l. Plautius 61. D. De procurat. Ut & contumacia procuratoris domino, si sciens eam non purgaverit, adferat*

præjudicium, c. 1. in fine sup. tit. 6. Abbas in d. 2. nu. 29. Specul. De confessionib. §. Postremo n. 2. Jos. Ludovicus Decis. Lucen. §. n. 30.

Alia est quæstio, An revocari confessio possit? R. Si acceptata fuerit à parte, & intermedium intercesserit, & præcipuè si geminatum non possè revocari, quod geminatio factæ præsumi confessionem fuisse deliberatam: ut prætextu erroris aut allegatæ falsitatis revocari eam nolit Roman. Confil. 134. per l. Omissas Cod. De plus petit. Possè tamen videri, nulli impedire geminationem, quin revocari possit, probato errore, quem geminatio non claudit. Et quamvis faciat præsumi pro confessione, ea tamen præsumptio est iuristratum, non etiam juris & de jure, non excludens probationem in contrarium. Quo facti, quod dictum, D. De pactis, pacta etiam geminata actionem non producere, propter quod geminatio non faciat cessare levitatem. Et hoc, si sit confessio ipsius partis, si revocari ejus, procuratorisve, ne quis nihil debens, aut insons damnetur. Quo facti, quod habet Ant. Gabriel 1. Commun. Opin. tit. De confessis, concl. 5. æquius esse, possè revocari confessionem deliberatè factam, si de errore probetur. Id. in l. Error 19. C. De juris & facti ignor. etiam si jurata fuerit: nam qui errat perjurus de ei nequit, can. Homines xxii. q. 2.

Hæc de judiciali confessione, cujus effectum diximus esse, quod faciat confitentem haberi pro judicato, id est confessionem habere vim judicati, l. 1. D. h. t. ut nullæ dicantur esse partes judicantis in confessum, l. Proinde 25. in fin. D. A. L. Aquil.

An ergo non requiritur sententia? R. Judiciali confessionem omnino requirere sententiam, ut patet ex l. 3. D. eod. tit. Judicium enim semel ceptum sententia derimendum, & Judex super re; de qua cognovit, pronuntiare debet, l. De quare 74. D. De re judic. Nec facit, quod confessus pro judicato habeatur hoc enim ideo tantum, quia non est opus probationibus aut ulteriori inquisitione, quod Uti nec obstat, quod dicitur, nullas esse partes judicantis in confitentem, cum hoc non excludat condemnationem, juxta d. l. 3. §. 1. D. hoc tit.